

BOSNA I HERCEGOVINA
APELACIONI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 96 o K 128626 24 Kž 4
Brčko, 14.05.2024. godine

U IME BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE!

Apelacioni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, u vijeću sastavljenom od sudaca Srđana Nedić, kao predsjednika vijeća, Ilje Klaić i Amele Mustafić, kao članova vijeća, uz sudjelovanje Biljane Vasiljević, kao zapisničara u kaznenom predmetu protiv optuženog F.Ć. iz B., zbog kaznenog djela Primanje nagrade ili drugog oblika koristi za trgovinu utjecajem iz članka 376. stavak 1. Kaznenog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“ broj 19/20-prečišćeni tekst), odlučujući o žalbama Tužitelja Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i branitelja optuženog-Rifata Konjić, odvjetnika iz Tuzle i Dragana Oparnica, odvjetnika iz Brčkog, izjavljenim protiv presude Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 o K 128626 22 K od 23.11.2023. godine, na javnoj sjednici kaznenog vijeća održanoj dana 14.05.2024. godine, u nazočnosti optuženog F.Ć. i njegovog branitelja Rifata Konjić, a u odsutnost uredno obaviještenih Tužitelja Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i branitelja Dragana Oparnica, donio je slijedeću

P R E S U D U

Odbijaju se kao neosnovane žalbe Tužitelja Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i branitelja optuženog F.Ć. iz B. i potvrđuje presuda Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 o K 128626 22 K od 23.11.2023. godine.

Obrazloženje

Presudom Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 o K 128626 22 K od 23.11.2023. godine, stavom I, optuženi F.Ć. iz B., oglašen je krivim da je radnjama opisanim u izreci te presude počinio kazneno djelo Primanje nagrade ili drugog oblika koristi za trgovinu utjecajem iz članka 376. stavak 1. Kaznenog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, za koje kazneno djelo je temeljem tog zakonskog propisa i uz primjenu članaka 7., 42., 43. i 49. Kaznenog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine.

Temeljem članka 285. stavak 1. točka f) Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 34/13, 27/14 i 3/19) određeno je da se vrijeme koje je optuženi proveo u pritvoru od 17.02.2020. godine do 05.03.2020. godine, uračunava u izrečenu kaznu zatvora.

Na temelju članka 76. stavak 1. i 2. Kaznenog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, optuženom je izrečena mjera bezbjednosti zabrane vršenja dužnosti u

Vladi Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u trajanju od 5 (pet) godina, računajući od dana pravosnažnosti presude. Vrijeme provedeno na izdržavanju kazne zatvora se ne uračunava u vrijeme trajanja ove mjere bezbjednosti.

Na temelju članka 188. stavak 1., u svezi sa člankom 185. stavak 2. točka g) Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, optuženi je obvezan da plati troškove kaznenog postupka u iznosu od 100,00 KM, u roku od 15 dana po pravomoćnosti presude.

Stavkom II izreke navedene presude, na temelju članka 11. stavak 2. Zakona o oduzimanju nezakonito stečene imovine, odbijen je prijedlog tužioca za oduzimanje nezakonito stečene imovine, broj T18 o KTF 0014211 20 od 17.03.2022. godine i odlučeno je da će se podaci iz spisa dostaviti Direkciji za financije-Poreznoj upravi Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Protiv navedene presude žalbe su u zakonskom roku izjavili Tužitelj Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i branitelji optuženog Rifat Konjić, odvjetnik iz Tuzle i Dragan Oparnica, odvjetnik iz Brčkog.

Tužitelj prvostupanjsku presudu pobija zbog odluke o kaznenopravnoj sankciji i zbog odluke o odbijanju prijedloga za oduzimanje nezakonito stečene imovine, predlažući da ovaj sud uvaži žalbu tužitelja i preinači pobijanu presudu, kako u dijelu odluke o kaznenopravnoj sankciji, tako što će optuženom F.Ć. izreći kaznu zatvora u dužem trajanju od jedne godine, tako i u dijelu odluke o prijedlogu za oduzimanje nezakonito stečene imovine, tako što će prijedlog tužitelja djelimično usvojiti, te od optuženog oduzeti onaj broj nekretnina osiguranih privremenom mjerom suda, za koje je utvrdio da po zbirnoj vrijednosti ne premašuju novčani iznos utvrđene nezakonito stečene imovine, a za razliku do sume od 97.503,39 KM optuženog obvezati da isplati njen novčani iznos.

Branitelj Rifat Konjić, odvjetnik iz Tuzle, prvostupanjsku presudu pobija zbog odluke o kaznenopravnoj sankciji, predlažući da ovaj sud prvostupanjsku presudu preinači i optuženog osudi na blažu kaznu, te da mu odredi kraći rok trajanja mjere bezbjednosti zabrane vršenja dužnosti.

Branitelj Dragan Oparnica, odvjetnik iz Brčkog, prvostupanjsku presudu pobija zbog bitne povrede odredaba Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine iz članka 297. stavak 1. točka d), i) i k) i stavka 2., u svezi sa člankom 3., člankom 16. stavak 1. i 2., člankom 265. i člankom 273. stavak 1. i 2. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja iz članka 299. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, zbog povrede Kaznenog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine iz članka 298. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i zbog odluke o kaznenopravnoj sankciji iz članka 300. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, predlažući da ovaj sud usvoji njegovu žalbu, ukine pobijanu presudu i odredi održavanje pretresa ili da preinači prvostupanjsku presudu, te optuženog F.Ć. oslobodi od optužbe da je počinio kazneno djelo Primanje nagrade ili drugog oblika koristi za trgovinu utjecajem iz članka 376. stavak 1. Kaznenog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Branitelj optuženog Rifat Konjić je dao odgovor na žalbu tužitelja u kojem navodi da su svi žalbeni navodi tužitelja neosnovani, stoga predlaže da ovaj sud odbije kao neosnovanu žalbu tužitelja, a da se usvoji žalbe branitelja.

Na javnoj sjednici kaznenog vijeća ovog suda održanoj dana 14.05.2024. godine, branitelj Rifat Konjić je ostao u svemu kod navoda i prijedloga iz pisano izjavljene žalbe i datog odgovora na žalbu tužitelja, a optuženi F.Ć. je ostao kod svih navoda iz žalbe koju je izjavio njegov branitelj Dragan Oparnica, odvjetnik iz Brčkog, kao i kod odgovora koji je osobno u pisanoj formi podnio na žalbu tužitelja.

Ovaj sud je ispitao prvostupanjsku presudu u smislu članka 306. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, a po službenoj dužnosti da li je na štetu optuženog povrijeđen kazneni zakon, nakon čega je odlučio kao u izreci ove presude, zbog razloga koji slijede:

Branitelj optuženog Dragan Oparnica, odvjetnik iz Brčkog, u okviru žalbenog osnova bitna povreda odredaba kaznenog postupka, u žalbi prigovara da je prvostupanjski sud prigodom donošenja pobijane presude povrijedio načelo neposrednosti propisano odredbom članka 273. stavak 1. i 2. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, i to na način da je nakon što je dana 31.01.2023. godine optuženi priznao krivicu, donio presudu koju je zasnovao na dokazima koji su izvedeni protivno odredbama Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, odnosno, na izjavama svjedoka koje su prikupljene tijekom istrage, koji nisu saslušani na glavnoj raspravi, a niti je prvostupanjski sud pokušao doći do tih svjedoka, nego je naprotiv otpustio dio svjedoka koji su se odazvali na ročište zakazano za dan 24.01.2023. godine, nakon čega je cijenio njihove iskaze iz istrage, što je suprotno članku 265. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine. Branitelj dalje smatra da navedena zakonska odredba ne isključuje primjenu načela neposrednosti u izvođenju dokaza, tako da je prvostupanjski sud postupajući suprotno odredbama članka 265. i članka 273. stavak 1. i 2. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, povrijedio pravo na obranu optuženog i pobijanu presudu zasnovao na dokazima na kojima se prema zakonu ne može zasnovati, što predstavlja bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz članka 297. stavak 1. točka d) i točka i) Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Suprotno naprijed iznesenim tvrdnjama branitelja optuženog, po ocjeni ovog suda, naprijed izneseni žalbeni prigovori branitelja se temelje na pogrešnom razumijevanju odredbe članka 265. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (posljedice priznanja optuženog), kojom je regulirana procesna situacija u kojoj optuženi mijenja izjašnjenje o krivici dato pred sucem za prethodno saslušanje, u skladu sa člankom 299. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i nakon započinjanja glavne rasprave izjavi da želi priznati krivicu za kazneno djelo koje mu se optužnicom stavlja na teret.

U takvoj procesnoj situaciji prvostupanjski sud je u obvezi da u skladu s člankom 230. stavak 1. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, provjeri da li je izjava o priznanju krivice došla dragovoljno, svjesno i sa razumijevanjem, da li je optuženi razumio da se izjavom o priznanju krivice odriče prava na suđenje, da li postoji dovoljno dokaza o krivici optuženog, te da li optuženi razumije moguće posljedice vezane za imovinskopравни zahtjev, oduzimanje imovinske

koristi pribavljene kaznenim djelom, kao i mogućnošću naknade troškova kaznenog postupka, pa ako je priznanje optuženog u skladu sa do tada provedenim dokazima, u nastavku dokaznog postupka sud će provesti samo one dokaze koji se odnose na odluku o kaznenopravnoj sankciji.

U konkretnom slučaju do priznanja krivice od strane optuženog došlo je na glavnoj raspravi od 17.02.2023. godine, a ne na glavnoj raspravi od 31.01.2023. godine, kako se to pogrešno navodi u žalbi branitelja optuženog, nakon što su od strane prvostupanjskog suda, na glavnoj raspravi od 31.01.2023. godine, provedeni dokazi D-1 do D-37, koji se odnose na pitanje krivice optuženog za počinjenje kaznenog djela Primanje nagrade ili drugih oblika koristi za trgovinu utjecajem iz članka 376. stavak 1. Kaznenog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine. Točno je da su dokazi koje je proveo prvostupanjski sud obuhvatali i zapisnike o saslušanju svjedoka predloženih u optužnici, koje je sačinila Policija Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, te da njihovo saslušanje nije provedeno neposredno na glavnoj raspravi, međutim, to nije bilo niti obveza prvostupanjskog suda, ako se ima u vidu da je optuženi priznao počinjenje kaznenog djela i da je prigodom davanja izjave o priznanju krivice upozoren u skladu sa člankom 230. stavak 1. točka b) Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, da se priznanjem krivice odriče prava na suđenje, a samim time i neposrednog izvođenja, kako subjektivnih, tako i objektivnih dokaza na glavnoj raspravi. U takvim okolnostima zasnivanje prvostupanjske presude na izjavi optuženog o priznanju krivice, koja je cjelovita i u svemu u skladu sa izvedenim dokazima, uključujući i pročitane iskaze svjedoka saslušanih tijekom istrage, nije u suprotnosti sa člankom 281. stavak 1. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, odnosno, sa člankom 273. stavak 1. i 2. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, kako se to neosnovano navodi u žalbi branitelja optuženog, jer se navedena odredba odnosi na izuzetke od neposrednog izvođenja dokaza u kaznenom postupku u kojem optuženi nije priznao krivicu. S tim u svezi, donošenjem prvostupanjske presude ničim nije povrijeđeno pravo na obranu optuženog, a niti je pobijana presuda zasnovana na dokazima na kojima se ona ne može zasnovati, tako da prvostupanjski sud njenim donošenjem nije počinio bitne povrede odredaba kaznenog postupka iz članka 297. stavak 1. točka d) i i) Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

U okviru istog žalbenog osnova branitelj u žalbi prigovara da je prvostupanjski sud prihvatanjem izmjene optužnice, nakon što je optuženi priznao krivicu, bez njegovog ponovnog izjašnjenja o izmijenjenoj optužnici povrijedio odredbu članka 265. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, jer je protivno navedenoj odredbi izveo dokaze koji se odnose na odluku o kaznenopravnoj sankciji, iako zbog izmjene identiteta optužbe i unošenja subjektivnog elementa djela, priznanje optuženog nije bilo potpuno, jer se kao takvo nije odnosilo na izmijenjenu optužnicu od 13.11.2023. godine, s obzirom na to da se preciziranje (izmjena) odnosi na sadržaj koji predstavlja zakonsko obilježje predmetnog kaznenog djela (da je optuženi htio počinjenje kaznenog djela koje mu se prvobitnom optužnicom stavlja na teret). S tim u svezi, branitelj dalje u žalbi ističe da je prvostupanjski sud u dijelu obrazloženja u kojem je dao razloge o odlučnim činjenicama iz kojih proizilazi zakonsko obilježje kaznenog djela, koji se odnose na subjektivni odnos optuženog prema kaznenom djelu za koje je oglašen krivim, naveo da se iz činjeničnog supstrata prvobitne optužnice po kojoj je optuženi priznao krivicu može zaključiti da je počinjeno s direktnim umišljajem, međutim, ne konkretizira koje su to činjenice koje su bile opisane u prvobitnoj optužnici a iz kojih proizilazi da je djelo počinjeno s direktnim umišljajem,

tako da u tom dijelu, po njegovom mišljenju, prvostupanjska presuda ne sadrži razloge o odlučnim činjenicama.

Nije u pravu branitelj kada u žalbi tvrdi da je prvostupanjski sud postupio suprotno članku 265. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, kada je prihvatio izmjenu optužnice nakon što je optuženi priznao krivicu, te da zbog toga priznanje optuženog nije bilo potpuno, s obzirom na to da se izmjena optužnice odnosila na subjektivni odnos optuženog prema kaznenom djelu, koji predstavlja bitno obilježje kaznenog djela zbog kojeg je optuženi oglašen krivim. Naime, točno je da je prvostupanjski sud bez opravdanog razloga dopustio, a potom i prihvatio izmjenu optužnice koju je podneskom od 13.11.2023. godine, učinio tužitelj, a da tom prigodom nije od optuženog i njegovog branitelja zatražio da se izjasne da li se priznanje optuženog odnosi i na tako izmijenjenu optužnicu. Međutim, i po ocjeni ovoga suda, time nije dovedena u pitanje cjelovitost priznanja optuženog, jer se navodno nije odnosilo na izmijenjenu optužnicu od 13.11.2023. godine. Ovo zbog toga što se optuženi i njegov branitelj nisu protivili takvoj izmjeni, a niti su inzistirali na odgodi rasprave radi pripreme obrane, nego su pristupili iznošenju završne riječi prešutno prihvatajući da se već dato priznanje optuženog odnosi i na tako izmijenjenu optužnicu.

S tim u svezi, točno je da se izmjena optužnice od 13.11.2023. godine, učinjena od strane tužitelja, odnosila na tzv. subjektivni odnos optuženog prema kaznenom djelu („...u namjeri da od istog izdejstvuje izvjesna novčana sredstva...“, „...a što je i htio...“), međutim, ona je po ocjeni ovoga suda bilo suvišna, budući da je i činjenični supstrat potvrđene optužnice od 17.03.2022. godine sadržao sva zakonska obilježja kaznenog djela Primanje nagrade ili drugog oblika koristi za trgovinu utjecajem iz članka 376. stavak 1. Kaznenog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, uključujući i subjektivne elemente tog kaznenog djela, jer se iz njegove zakonske definicije nedvojbeno može zaključiti da se navedeno kazneno djelo može počinjavati isključivo sa direktnim umišljajem. Osim toga, na temelju analize bitnih obilježja kaznenog djela iz članka 376. stavak 1. Kaznenog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, nesumnjivo se može zaključiti da „namjera ishoda imovinske koristi“, odnosno, „izvjesnih novčanih sredstava“, kako se to navodi u izmijenjenoj optužnici, ne predstavlja zakonsko obilježje tog kaznenog djela, tako da u činjeničnom supstratu nije bilo obvezno njegovo navođenje, pa se niti priznanje (krivice) optuženog nije moralo odnositi na taj segment izmijenjene optužnice.

U povodu subjektivnog odnosa optuženog prema počinjenom kaznenom djelu, prvostupanjski sud je na stranici 5. pasus 1. obrazloženja pobijane presude dao detaljne razloge vezane uz subjektivni odnos optuženog prema počinjenom djelu, istina ne navodeći iz kojih to konkretno okolnosti navedenih u činjeničnom opisu proistječe htjenje optuženog, kao (voljni) segment njegovog subjektivnog odnosa prema počinjenom djelu. Međutim, po ocjeni ovog suda, to nije nužno, a niti moguće u svakom konkretnom slučaju učiniti, nego se kod kaznenih djela koja je zbog njihove prirode jedino i moguće počinjavati sa direktnim umišljajem, svijesti i volje za počinjenjem takvog kaznenog djela, kao subjektivnog elementa, može zasnivati na cjelovitom činjeničnom opisu, ako je tako koncipiran da iz njega jasno proizilazi direktni umišljaj kao oblik krivice u počinjenju djela. Stoga se, po ocjeni ovoga suda, ne mogu prihvatiti kao osnovani žalbeni prigovori branitelja optuženog da je prvostupanjska presuda u tom dijelu zahvaćena bitnom povredom odredaba kaznenog postupka iz članka 297. stavak 1. točka k) Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

U žalbi branitelja se dalje navodi „da je prvostupanjski sud, također, povrijedio načelo vezanosti presude za prvobitnu optužbu po kojoj se optuženi izjasnio da je kriv kao i principa akuzatornosti i tereta dokazivanja propisanih odredbom stava 1. i 2. člana 16. Zakona o krivičnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, a koji glase da se krivični postupak može pokrenuti i sprovesti samo po zahtjevu tužitelja, te da je tužitelj dužan da dokaže krivicu optuženog“.

Kada su u pitanju žalbeni navodi koji se tiču „vezanosti presude sa prvobitnom optužbom“ ovaj sud je već dao detaljne razloge u obrazloženju ove presude, tako da se po tom pitanju neće ponavljati, a kada je u pitanju postupanje prvostupanjskog suda u skladu s člankom 16. stavak 1. i 2. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, nije sasvim jasno u kom pravcu branitelj u žalbi dovodi u pitanje primjenu načela akuzatornosti i tereta dokazivanja, kada je optuženi, u skladu sa člankom 265. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, priznao počinjenje kaznenog djela Primanje nagrade ili drugog oblika koristi za trgovinu utjecajem iz članka 376. stavak 1. Kaznenog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, koje mu je stavljeno na teret potvrđenom i kasnije izmijenjenom optužnicom Tužitelja Brčko distrikta Bosne i Hercegovine. Stoga ovaj sud ne vidi u čemu bi se trebala još ogledati obveza tužitelja „da dokaže krivicu optuženog“, kada ju je on izričito priznao, tako da su po ocjeni ovog suda potpuno neutemeljeni žalbeni prigovori branitelja optuženog da je u postupku donošenja pobijane presude prvostupanjski sud povrijedio princip akuzatornosti i teret dokazivanja, te da je s tim u svezi prvostupanjska presuda donesena uz bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz članka 297. stavak 2., u svezi s primjenom članka 16. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

U okviru žalbenog osnova pogrešno utvrđeno činjenično stanje branitelj u žalbi navodi da se zbog svih povreda odredaba kaznenog postupka prvostupanjska presuda temelji na pogrešno utvrđenom činjeničnom stanju, a da je zasnivajući pobijanu presudu na dokazima na kojima se po zakonu ne može zasnivati, prvostupanjski sud povrijedio odredbe članka 3. stavak 2. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, jer svojom presudom u slučaju sumnje u pogledu postojanja činjenica koje čine obilježja kaznenog djela, nije riješio na način koji je povoljniji za optuženog.

Naprijed istaknuti žalbeni prigovori branitelja su po ocjeni ovog suda u potpunosti neosnovani, jer je ovaj sud u obrazloženju ove presude već dao detaljne razlog zbog kojih smatra da su neosnovani svi žalbeni prigovori branitelja optuženog koji se odnose na bitne povrede odredaba kaznenog postupka, tako da navodne bitne povrede odredaba kaznenog postupka, na koje se ukazuje u žalbi branitelja optuženog, nisu mogle imati nikakvog utjecaja na pravilnost činjeničnog stanja na kojem se temelji prvostupanjska presuda. Imajući u vidu da je prvostupanjska presuda, u dijelu koji se odnosi na postojanje kaznenog djela i krivice optuženog, zasnovana na priznanju krivice optuženog, u smislu članka 265. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, koje je u svemu u skladu sa prethodno izvedenim dokazima, onda prvostupanjsku presudu u tom dijelu nije bilo moguće sa uspjehom pobijati zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja, zbog čega je naprijed istaknute žalbene prigovore branitelja vezane uz pravilnost činjenične osnove prvostupanjske presude, valjalo odbiti kao neosnovane.

U okviru žalbenog osnova povreda Kaznenog zakona branitelj u žalbi ističe da prvobitnom optužnicom, povodom koje je optuženi priznao krivicu, nije bio obuhvaćen subjektivni element kaznenog djela za koje je oglašen krivim, zbog čega je prvostupanjski sud bio u obvezi „osloboditi optuženog od odgovornosti za navedeno djelo čije obilježje tužitelj nije dokazao“, ali da je prihvatanjem izmijenjene optužnice po kojoj optuženi nije priznao krivicu, povrijedio odredbu članka 367. stavak 1. Kaznenog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, koja kao subjektivni element djela predviđa direktni umišljaj.

Povodom naprijed iznesenih žalbenih prigovora branitelja optuženog, ovaj sud je već ranije u obrazloženju ove presude dao detaljne razloge zbog kojih smatra neosnovanim istovjetne žalbene prigovore branitelja optuženog isticane u okviru žalbenog osnova bitne povrede odredaba kaznenog postupka, tako da će se ovom prigodom samo osvrnuti na osnovanost žalbenih prigovora vezane uz povredu Kaznenog zakona na štetu optuženog, u smislu članka 298. stavak 1. točka a) Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine. Neosnovano branitelj optuženog prigovara da činjenični supstrat potvrđene optužnice prije njene izmjene nije sadržao subjektivno obilježje kaznenog djela iz članka 376. stavak 1. Kaznenog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, pa da zbog toga prvostupanjski sud nije trebao prihvatiti takvu izmjenju, nego da je, s obzirom na to da je optuženi priznao krivicu po prvobitnoj optužnici, trebao donijeti presudu kojom se optuženi oslobađa od optužbe.

Naime, točno je da je tužitelj izmjenom optužnice u činjenični supstrat dodao subjektivno obilježje kaznenog djela za koje je optuženi oglašen krivim, međutim, po ocjeni ovoga suda za tako što nije bilo potrebe, a niti je prvostupanjski sud imao razloga prihvatiti takvu izmjenju optužnice. Ovo zbog toga što zakonski opis kaznenog djela Primanje nagrade ili drugog oblika koristi za trgovinu utjecajem iz članka 376. stavak 1. Kaznenog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, nesumnjivo ukazuje da se navedeno kazneno djelo može počinuti isključivo s direktnim umišljajem, a iz okolnosti njegovog počinjenja, kako su one opisane u konkretnom slučaju, nesumnjivo proizilazi oblik vinsti optuženog, s tim što „namjera da od istog ishodi izvjesna novčana sredstva“, koju je tužitelj izmjenom optužnice dodao u činjenični supstrat, ne predstavlja bitno obilježje kaznenog djela za koje je optuženi oglašen krivim. Stoga je, po ocjeni ovog suda, činjenični supstrat kako osnovne, tako i izmijenjene optužnice, imao sva bitna obilježja kaznenog djela za koje je optuženi oglašen krivim, zbog čega donošenjem pobijane presude prvostupanjski sud nije povrijedio Kazneni zakon na štetu optuženog, u smislu članka 298. stavak 1. točka a) Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Pobijajući prvostupanjsku presudu zbog odluke o kaznenopravnoj sankciji branitelj optuženog u žalbi navodi da je prvostupanjski sud osuđujući optuženog na kaznu zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine odstupio od dosadašnje prakse suda u pogledu visine kazne koje su dosuđivane u drugim kaznenim predmetima za ista kaznena djela, iako u tim kaznenim predmetima nije bilo olakšavajućih okolnosti koje su u ovom kaznenom predmetu utvrđene kod optuženog F.Č., što ukazuje da je prvostupanjski sud donio pogrešnu odluku u pogledu kazne koju je dosudio optuženom.

Suprotno naprijed iznesenim žalbenim tvrdnjama branitelja, ovaj sud smatra da je prvostupanjski sud, prigodom izbora vrste i visine kaznene sankcije koju će izreći

optuženom, cijenio sve okolnosti koje u smislu članka 49. stavak 1. Kaznenog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, utječu da kazna bude manja ili veća, a činjenica da je optuženi u kaznenom predmetu broj 96 O K 137124 21 K za isto kazneno djelo osuđen na neznatno nižu kaznu zatvora, ne dovodi u pitanje dosljednost prvostupanjskog suda o izboru vrste i visine kaznenih sankcija, nego naprotiv ukazuje da je kod izbora vrste i visine kaznene sankcije, osim težine kaznenog djela, opredjeljujuća i individualizacija kazne, budući da je u ovom kaznenom predmetu optuženi oglašen krivim za isto kazneno djelo, ali je njegovo počinjenje vezano uz iskorištavanje službenog položaja koji je hijerarhijski na višoj razini od počinitelja kaznenog djela u kaznenom predmetu na koji se u žalbi poziva branitelj optuženog. Stoga je i žalbene prigovore branitelja optuženog u pogledu visine izrečene kazne optuženom, valjalo odbiti kao neosnovane.

Branitelj Rifat Konjić, odvjetnik iz Tuzle, prvostupanjsku presudu pobija isključivo zbog odluke o kaznenopravnoj sankciji (i mjeri sigurnosti), navodeći da je prvostupanjski sud prigodom odmjeravanja kazne pravilno na strani optuženog cijenio da do sada nije osuđivan, da je otac četvoro djece i da je u ranoj fazi kaznenog postupka priznao počinjenje kaznenog djela, dajući im odgovarajući značaj. Međutim, da je neopravdano kao otežavajuće okolnosti na strani optuženog cijenio pobude iz kojih je djelo počinjeno, da je počinjenjem djela došlo do značajne povrede zaštićenog dobra, te da je pri počinjenju djela optuženi iskazao „ogromnu upornost“, jer po mišljenju branitelja povreda zaštićenog dobra praktično predstavlja element kaznenog djela za koje je optuženi oglašen krivim, kao i koristoljublje kao pobuda zbog koje je kazneno djelo počinjeno, s obzirom na to da činjenični opis kaznenog djela ukazuje na koristoljublje, odnosno, nagradu ili korist zbog koje se ovo kazneno djelo čini. Stoga branitelj smatra da bi se i blažom kaznom u slučaju optuženog ostvarila svrha kažnjavanja propisana člankom 42. Kaznenog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine. U pogledu izrečene mjere sigurnosti zabrane vršenja dužnosti u Vladi Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u trajanju od 5 (pet) godina, računajući od pravomoćnosti presude, branitelj smatra da okolnosti o kojim je govorio u okviru navoda vezanih uz visinu dosuđene kazne, ukazuju „da je prihvatljivo da se odredi kraći rok navedene mjere zabrane od roka koji je naveden u prvostupanjskoj presudi“.

Opravdano branitelj u žalbi ukazuje da koristoljublje kao motiv počinjenja ovog kaznenog djela na neizravan način predstavlja njegovo bitno obilježje i da se u tom smislu nije trebalo cijeniti kao otežavajuća okolnost na strani optuženog. Međutim, na drugoj strani se neopravdano žalbom branitelja ukazuje da prvostupanjski sud kao otežavajuće okolnosti na strani optuženog nije trebao cijeniti jačinu ugrožavanja zaštićenog dobra i iskazanu upornost u počinjenju kaznenog djela. Naime, prvostupanjski sud je, u točki 15. obrazloženja pobijane presude, dao detaljne razloge zbog kojih smatra da navedene okolnosti imaju karakter otežavajućih, osobito kada je u pitanju iskazana upornost optuženog u počinjenju kaznenog djela, koja se manifestirala u njegovoj istrajnosti u zahtijevanju novčanih sredstava (1.000,00 KM) od korisnika poticaja E.F., iako je od strane upravnog inspektora A.O. upozoren da navedeni korisnik ispunjava sve uvjete i da se njegov zahtjev za isplatu poticaja mora riješiti u što kraćem roku. Stoga je po ocjeni ovog suda prvostupanjski sud pravilno cijenio sve, kako olakšavajuće, tako i otežavajuće okolnosti na strani optuženog i opravdano ga osudio na kaznu zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine, koja je u svemu adekvatna konkretnoj težini kaznenog djela za koje je optuženi oglašen krivim, stupnju njegove krivice i okolnostima njegovog počinjenja, tako da i ovaj sud smatra da će se tako dosuđenom kaznom, u slučaju optuženog F.Ć., u potpunosti ostvariti svrha

kažnjavanja propisana člankom 42. Kaznenog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Kada je u pitanju izrečena mjera sigurnosti zabrana vršenja dužnosti u Vladi Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u trajanju od 5 (pet) godina, koju je prvostupanjski sud izrekao optuženom uz izrečenu kaznu zatvora, u koju se ne uračunava vrijeme koje će optuženi provesti na izdržavanju kazne zatvora, valja ukazati da je izricanje te mjere, kao i njeno trajanje, kako ga je u pobijanoj presudi odredio prvostupanjski sud, u svemu u skladu sa člankom 76. stavak 1. i 2. Kaznenog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine. Osim toga, trajanje izrečene mjere sigurnosti je primjereno težini kaznenog djela za koje je optuženi oglašen krivim, kao i značaju njegovog službenog položaja u hijerarhiji izvršne vlasti, a dužina njenog trajanja je usmjerena na otklanjanje bilo kakve mogućnosti da optuženi obnašajući istu ili sličnu dužnost, koju je obnašao prigodom počinjenja ovog kaznenog djela, ponovno dođe u situaciju da na isti ili sličan način počinio isto ili slično kazneno djelo. Zbog naprijed navedenih razloga je valjalo odbiti žalbu branitelja Rifata Konjić, odvjetnika iz Tuzle, kako u pogledu visine dosuđene kazne, tako i u pogledu dužine trajanja mjere sigurnosti zabrane vršenja dužnosti u Vladi Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Pobijajući prvostupanjsku presudu zbog odluke o kaznenopravnoj sankciji Tužitelj Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u žalbi ističe da prvostupanjski sud nije pravilno odmjerio kaznu, te da prigodom njenog odmjeravanja nije uzeo u obzir sve okolnosti koje utječu na njenu visinu, odnosno, da kao otežavajuću okolnost na strani optuženog nije cijenio da je kazneno djelo za koje je oglašen krivim počinio obnašajući dužnost šefa Pododjela za poljoprivredu u Odjelu za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu Vlade Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, dakle, kao izuzetno visoko pozicionirani dužnosnik Vlade Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, zbog čega je počinjenjem ovog kaznenog djela načinio ogromnu štetu u pogledu percepcije javnosti o moralnom kredibilitetu nositelja javnih funkcija ove lokalne zajednice. Stoga tužitelj smatra da je prvostupanjski sud pri odmjeravanju kazne optuženom dao prenatravan značaj olakšavajućim okolnostima, a umanjio relevantnost otežavajućih okolnosti, tako da po mišljenju tužitelja dosuđivanje kazne optuženom u trajanju duljem od 1 (jedne) godine, ne bi imalo karakter odmazde, nego adekvatne kazne težini kaznenog djela za koje je oglašen krivim, jer bi se na taj način spriječilo da optuženi dosuđenu kaznu zamijeni za novčanu i na taj način izbjegne izdržavanje kazne.

Suprotno naprijed iznesenim tvrdnjama tužitelja, ovaj sud je analizirajući obrazloženje prvostupanjske presude u tom dijelu (točka 15.) našao da je prvostupanjski sud prigodom odmjeravanja kazne optuženom F.Ć. postupao u svemu u skladu s člankom 49. stavak 1. Kaznenog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i na strani optuženog cijenio sve olakšavajuće i otežavajuće okolnosti, dajući im odgovarajući značaj, nakon čega je, polazeći od raspona kazne koja je propisana člankom 376. stavak 1. Kaznenog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, za kazneno djelo za koje je optuženi oglašen krivim, optuženog osudio na kaznu zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine, koja je i po ocjeni ovog suda u svemu adekvatna konkretnoj težini kaznenog djela za koje je optuženi oglašen krivim, stupnju njegove krivice, kao i njegovim osobnim i obiteljskim prilikama. Jednako kao i prvostupanjski sud, ovaj sud je uvjeren da će se tako izrečenom kaznom, u slučaju optuženog F.Ć., u potpunosti ostvariti svrha kažnjavanja propisana člankom 42. Kaznenog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Kada su u pitanju prigovori tužitelja da je prvostupanjski sud prigodom odmjerenja kazne optuženom kao posebno otežavajuću okolnost morao cijeliti da je kazneno djelo počinio obnašajući dužnost šefa Pododjela za poljoprivredu u Odjelu za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu u Vladi Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, odnosno, kao izuzetno visoko pozicionirani službenik Vlade Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, čime je načinio enormnu štetu u pogledu percepcije javnosti o moralnom kredibilitetu nositelja javnih funkcija, valja istaknuti da je okolnost da je optuženi kazneno djelo za koje je oglašen krivim počinio u funkciji šefa Pododjela, prvostupanjski sud cijelio u okviru jačine ugrožavanja zaštićenog dobra, tako da je ta okolnost zasigurno utjecala na visinu dosuđene kazne. Međutim, po ocjeni ovoga suda, okolnost da je optuženi u vrijeme počinjenja kaznenog djela bio relativno visoko pozicioniran u hijerarhiji javne vlasti, izvjesno je prvostupanjski sud tu okolnost u većoj mjeri uzeo u obzir prigodom odluke da optuženom pored dosuđene kazne zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine, u skladu sa člankom 76. stavak 1. i 2. Kaznenog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, izrekne i mjeru sigurnosti zabrane vršenja dužnosti u Vladi Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u trajanju od 5 (pet) godina, računajući od dana pravomoćnosti ove presude, tako da je žalbene prigovore tužitelja i u tom dijelu valjalo odbiti kao neosnovane.

U pogledu odluke prvostupanjskog suda da odbije prijedlog tužitelja za oduzimanje nezakonito stečene imovine od optuženog, tužitelj u žalbi navodi da je donoseći takvu odluku prvostupanjski sud pogrešno primijenio odredbe članka 10. stavak 1. i članka 11. stavak 1. Zakona o oduzimanju nezakonito stečene imovine Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, budući da je na temelju ocjene dokaza koje je tim povodom prezentiralo tužiteljstvo, u prvom redu nalaza i mišljenja vještaka ekonomskofinancijske struke, kao i njegovo svjedočenje pred sudom, u točki 26. obrazloženja pobijane presude, zaključio da je optužba dokazala razliku između zakonitih prihoda i imovine kojom je optuženi raspolagao (očigledna nesrazmjera u iznosu od 97.503,39 KM), te da je pravilnom primjenom navedenih zakonskih odredbi od optuženog trebao oduzeti stvari koje odgovaraju novčanoj vrijednosti naprijed navedene nezakonito stečene imovine ili ga obvezati da plati njihov novčani iznos, bez obzira što je njegov prijedlog glasio na nešto veću sumu od one koju je sud utvrdio. S tim u svezi, tužitelj smatra da je prvostupanjski sud pogrešno protumačio članak 10. stavak 3. Zakona o oduzimanju nezakonito stečene imovine Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, zaključujući da prijedlog tužitelja ima imperativni karakter i da se kao takav može ili usvojiti ili odbiti u cjelosti, dok je po mišljenju tužitelja pravilnim tumačenjem navedene zakonske odredbe, sud mogao djelomično uvažiti prijedlog tužitelja za oduzimanje nezakonito stečene imovine i od optuženog oduzeti onaj broj nekretnina osiguranih privremenom mjerom suda za koje je utvrdio da po ukupnoj vrijednosti ne premašuju novčani iznos utvrđene nezakonito stečene imovine, a za razliku do iznosa od 97.503,39 KM, optuženog obvezati da isplati novčanu protuvrijednost.

Suprotno naprijed istaknutim žalbenim prigovorima tužitelja, ovaj sud nije mogao na temelju razloga koje je u točkama 20. do 28. obrazloženja pobijane presude dao prvostupanjski sud zaključiti da je prigodom donošenja odluke da odbije prijedlog tužitelja za oduzimanje nezakonito stečene imovine, postupio suprotno članku 10. stavak 1. i članku 11. stavak 1. Zakona o oduzimanju nezakonito stečene imovine Brčko distrikta Bosne i Hercegovine. Naime, iz razloga prvostupanjskog suda datih u točki 26. obrazloženja pobijane presude, ne može se zaključiti da je prihvatio nalaz i mišljenje vještaka Borislava Dujković, jer i po ocjeni ovog suda to nije bilo moguće

učiniti iz razloga što je nalaz navedenog vještaka, uključujući i njegovo svjedočenje tijekom glavne rasprave krajnje nepouzdan, budući da vještak prigodom izrade svog nalaza nije imao na raspolaganju svu relevantnu dokumentaciju iz koje bi sa potpunom sigurnošću mogao utvrditi ukupne prihode i rashode koje je optuženi imao u periodu od 12.12.2001. godine do 17.02.2020. godine, koji period je tretiran pri utvrđivanju zakonitosti u stjecanju imovine sa kojom je optuženi raspolagao. Upravo navedeni razlozi su doveli do toga da je vještak, nakon što je u nalazu utvrdio nesrazmjernu u imovini optuženog u iznosu od 256.258,32 KM, tijekom glavne rasprave i unakrsnog saslušanja od strane branitelja optuženog, temeljem relevantne dokumentacije koja mu je predočena tom prilikom, korigirao svoj pisani nalaz i mišljenje za ukupan iznos od 158.754,93 KM, čime je iznos navodno nezakonito stečene imovine (neobjašnjiva imovina) optuženog sveden na iznos od 97.503,39 KM.

U takvim okolnostima kada je, zbog nepouzdanosti nalaza i mišljenje vještaka financijske struke Borislava Dujković, koji je dodatno doveden u pitanje u odgovoru na žalbu koji je dao optuženi F.Ć., u kojem navodi relevantnu dokumentaciju koju vještak nije uzeo u razmatranje prigodom izrade nalaza i mišljenja, ozbiljno dovedeno u sumnju stvarno postojanje razlike između zakonito stečenih prihoda i imovine s kojom raspolaže optuženi i u korigovanom iznosu od 97.503,39 KM, onda je po ocjeni ovog suda pravilno postupio prvostupanjski sud kada je odbio prijedlog tužitelja za oduzimanje nezakonito stečene imovine od 17.03.2022. godine, koju čine tri stana u T. i jedan stan u B.

Takvom odlukom prvostupanjski sud nije postupio suprotno članku 10. stavak 1., odnosno, članku 11. stavak 1. Zakona o oduzimanju nezakonito stečene imovine Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, budući da provedena financijska istraga nije rezultirala financijskim podacima koji su utvrđeni sa takvim stupnjem pouzdanosti da bi se od optuženog, bez obzira što je ovom presudom oglašen krivim, mogla oduzeti imovina u obimu u kojem je to predložio tužitelj, a zbog nepouzdanosti konačnog (korigiranog) iznosa navodno nezakonito stečene imovine optuženog, koju je utvrdio vještak Borislav Dujković, nije bilo moguće oduzeti samo dio nekretnina optuženog srazmjernan tako nepouzdanom utvrđenom iznosu navodno nezakonito stečene imovine, a niti sam taj iznos (novčana protuvrijednost), kako se to neosnovano navodi u žalbi tužitelja.

Kako je iz svega naprijed izloženog razvidno da su žalbe Tužitelja Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i branitelja optuženog neosnovane, ovaj sud je temeljem članka 313. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, odlučio kao u izreci ove presude.

ZAPISNIČAR

Biljana Vasiljević

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Srđan Nedić